

מסורת הש"ס

16 פדיות סיד' ח"א, 3) 8) ויחל ע"ה, 9) 10) לקמן ט: פדיות סיד' ח"ב, 11) 12) שבת מה: 13) 14) 15) 16) 17) 18) 19) 20) 21) 22) 23) 24) 25) 26) 27) 28) 29) 30) 31) 32) 33) 34) 35) 36) 37) 38) 39) 40) 41) 42) 43) 44) 45) 46) 47) 48) 49) 50) 51) 52) 53) 54) 55) 56) 57) 58) 59) 60) 61) 62) 63) 64) 65) 66) 67) 68) 69) 70) 71) 72) 73) 74) 75) 76) 77) 78) 79) 80) 81) 82) 83) 84) 85) 86) 87) 88) 89) 90) 91) 92) 93) 94) 95) 96) 97) 98) 99) 100) 101) 102) 103) 104) 105) 106) 107) 108) 109) 110) 111) 112) 113) 114) 115) 116) 117) 118) 119) 120) 121) 122) 123) 124) 125) 126) 127) 128) 129) 130) 131) 132) 133) 134) 135) 136) 137) 138) 139) 140) 141) 142) 143) 144) 145) 146) 147) 148) 149) 150) 151) 152) 153) 154) 155) 156) 157) 158) 159) 160) 161) 162) 163) 164) 165) 166) 167) 168) 169) 170) 171) 172) 173) 174) 175) 176) 177) 178) 179) 180) 181) 182) 183) 184) 185) 186) 187) 188) 189) 190) 191) 192) 193) 194) 195) 196) 197) 198) 199) 200) 201) 202) 203) 204) 205) 206) 207) 208) 209) 210) 211) 212) 213) 214) 215) 216) 217) 218) 219) 220) 221) 222) 223) 224) 225) 226) 227) 228) 229) 230) 231) 232) 233) 234) 235) 236) 237) 238) 239) 240) 241) 242) 243) 244) 245) 246) 247) 248) 249) 250) 251) 252) 253) 254) 255) 256) 257) 258) 259) 260) 261) 262) 263) 264) 265) 266) 267) 268) 269) 270) 271) 272) 273) 274) 275) 276) 277) 278) 279) 280) 281) 282) 283) 284) 285) 286) 287) 288) 289) 290) 291) 292) 293) 294) 295) 296) 297) 298) 299) 300) 301) 302) 303) 304) 305) 306) 307) 308) 309) 310) 311) 312) 313) 314) 315) 316) 317) 318) 319) 320) 321) 322) 323) 324) 325) 326) 327) 328) 329) 330) 331) 332) 333) 334) 335) 336) 337) 338) 339) 340) 341) 342) 343) 344) 345) 346) 347) 348) 349) 350) 351) 352) 353) 354) 355) 356) 357) 358) 359) 360) 361) 362) 363) 364) 365) 366) 367) 368) 369) 370) 371) 372) 373) 374) 375) 376) 377) 378) 379) 380) 381) 382) 383) 384) 385) 386) 387) 388) 389) 390) 391) 392) 393) 394) 395) 396) 397) 398) 399) 400) 401) 402) 403) 404) 405) 406) 407) 408) 409) 410) 411) 412) 413) 414) 415) 416) 417) 418) 419) 420) 421) 422) 423) 424) 425) 426) 427) 428) 429) 430) 431) 432) 433) 434) 435) 436) 437) 438) 439) 440) 441) 442) 443) 444) 445) 446) 447) 448) 449) 450) 451) 452) 453) 454) 455) 456) 457) 458) 459) 460) 461) 462) 463) 464) 465) 466) 467) 468) 469) 470) 471) 472) 473) 474) 475) 476) 477) 478) 479) 480) 481) 482) 483) 484) 485) 486) 487) 488) 489) 490) 491) 492) 493) 494) 495) 496) 497) 498) 499) 500) 501) 502) 503) 504) 505) 506) 507) 508) 509) 510) 511) 512) 513) 514) 515) 516) 517) 518) 519) 520) 521) 522) 523) 524) 525) 526) 527) 528) 529) 530) 531) 532) 533) 534) 535) 536) 537) 538) 539) 540) 541) 542) 543) 544) 545) 546) 547) 548) 549) 550) 551) 552) 553) 554) 555) 556) 557) 558) 559) 560) 561) 562) 563) 564) 565) 566) 567) 568) 569) 570) 571) 572) 573) 574) 575) 576) 577) 578) 579) 580) 581) 582) 583) 584) 585) 586) 587) 588) 589) 590) 591) 592) 593) 594) 595) 596) 597) 598) 599) 600) 601) 602) 603) 604) 605) 606) 607) 608) 609) 610) 611) 612) 613) 614) 615) 616) 617) 618) 619) 620) 621) 622) 623) 624) 625) 626) 627) 628) 629) 630) 631) 632) 633) 634) 635) 636) 637) 638) 639) 640) 641) 642) 643) 644) 645) 646) 647) 648) 649) 650) 651) 652) 653) 654) 655) 656) 657) 658) 659) 660) 661) 662) 663) 664) 665) 666) 667) 668) 669) 670) 671) 672) 673) 674) 675) 676) 677) 678) 679) 680) 681) 682) 683) 684) 685) 686) 687) 688) 689) 690) 691) 692) 693) 694) 695) 696) 697) 698) 699) 700) 701) 702) 703) 704) 705) 706) 707) 708) 709) 710) 711) 712) 713) 714) 715) 716) 717) 718) 719) 720) 721) 722) 723) 724) 725) 726) 727) 728) 729) 730) 731) 732) 733) 734) 735) 736) 737) 738) 739) 740) 741) 742) 743) 744) 745) 746) 747) 748) 749) 750) 751) 752) 753) 754) 755) 756) 757) 758) 759) 760) 761) 762) 763) 764) 765) 766) 767) 768) 769) 770) 771) 772) 773) 774) 775) 776) 777) 778) 779) 780) 781) 782) 783) 784) 785) 786) 787) 788) 789) 790) 791) 792) 793) 794) 795) 796) 797) 798) 799) 800) 801) 802) 803) 804) 805) 806) 807) 808) 809) 810) 811) 812) 813) 814) 815) 816) 817) 818) 819) 820) 821) 822) 823) 824) 825) 826) 827) 828) 829) 830) 831) 832) 833) 834) 835) 836) 837) 838) 839) 840) 841) 842) 843) 844) 845) 846) 847) 848) 849) 850) 851) 852) 853) 854) 855) 856) 857) 858) 859) 860) 861) 862) 863) 864) 865) 866) 867) 868) 869) 870) 871) 872) 873) 874) 875) 876) 877) 878) 879) 880) 881) 882) 883) 884) 885) 886) 887) 888) 889) 890) 891) 892) 893) 894) 895) 896) 897) 898) 899) 900) 901) 902) 903) 904) 905) 906) 907) 908) 909) 910) 911) 912) 913) 914) 915) 916) 917) 918) 919) 920) 921) 922) 923) 924) 925) 926) 927) 928) 929) 930) 931) 932) 933) 934) 935) 936) 937) 938) 939) 940) 941) 942) 943) 944) 945) 946) 947) 948) 949) 950) 951) 952) 953) 954) 955) 956) 957) 958) 959) 960) 961) 962) 963) 964) 965) 966) 967) 968) 969) 970) 971) 972) 973) 974) 975) 976) 977) 978) 979) 980) 981) 982) 983) 984) 985) 986) 987) 988) 989) 990) 991) 992) 993) 994) 995) 996) 997) 998) 999) 1000)

ביצה פרק ראשון ביצה

ב.

עין משפט
נר מצוה

ביצה לא סאל זו ביצת, נגמרת מפרש טעמא: שאור ככוס. משום דהני תלת מילי הוו מקולי בית שמאי ומחומרי בית הלל גבי י"ט מנח להו גבי הדדי, ובגמרא (י) מפרש טעמיהו: ככוסות. תמרה: יתסור ברק. פ"א בלע"ז: ומודים שאם שעתו כו'.



שנולדה ביום טוב בית שמאי אומרים תאכל ובית הלל אומרים לא תאכל בית שמאי אומרים שאור בכזית וחמץ בככותבת ובית הלל אומרים זהו זה בכזית השוחט חיה ועוף ביום טוב בית שמאי אומרים יחפור ברק ויכסה ובית הלל אומרים לא ישחוט אלא אם כן היה לו עפר מוכן מבעוד יום ומודים שאם שחט שיחפור ברק ויכסה שאפר כירה מוכן הוא: **ג** במאי עסקין אילימא בתרנגולת העומרת לאכילה מאי טעמיהו דבית הלל אוכלא דאפרת הוא אלא בתרנגולת העומרת לגרל ביצים מאי טעמיהו דבית שמאי מוקצה היא ומאי קושיא דלמא בית שמאי לית להו מוקצה קא סלקא דעתין אפילו מאן דשרי במוקצה בגולד אסר מאי טעמיהו דבית שמאי אמר רב נחמן לעולם בתרנגולת העומרת לגרל ביצים ודאית ליה מוקצה אית ליה גולד ודלית ליה מוקצה ובית הלל כו' יהודה ומי אמר רב נחמן הכי והתנן בית שמאי אומרים גמבירין מעל השלחן עצמות וקליפין ובית הלל אומרים מסלק את הטבלא כולה ומגערין ואמר רב נחמן אנו אין לנו אלא בית שמאי כרבי יהודה ובית הלל כו' אמר לך רב נחמן גבי שבת ודסתם לן תנא כרבי שמעון דתנן מהמחכין את הדלועין לפני הבהמה ואת הנבלה לפני הכלבים מוקים לה לבית הלל כרבי שמעון אבל גבי

א א מ"י פ"א מהלכות י"ט הלכה טו סגן לאין פה טו"ט פ"א ס"י תקיף ספ"ד: ב ב מ"י פ"א מהלכות חמץ ומצה הלכה ז טו"ט פ"א ס"י סגן ספ"ד: ג ג מ"י פ"א מהלכות י"ט הלכה טו סגן לאין פה טו"ט פ"א ס"י סגן ספ"ד: ד ד מ"י פ"א מהלכות י"ט הלכה טו סגן לאין פה טו"ט פ"א ס"י סגן ספ"ד: ה ה מ"י פ"א מהלכות י"ט הלכה טו סגן לאין פה טו"ט פ"א ס"י סגן ספ"ד: ו ו מ"י פ"א מהלכות י"ט הלכה טו סגן לאין פה טו"ט פ"א ס"י סגן ספ"ד: ז ז מ"י פ"א מהלכות י"ט הלכה טו סגן לאין פה טו"ט פ"א ס"י סגן ספ"ד: ח ח מ"י פ"א מהלכות י"ט הלכה טו סגן לאין פה טו"ט פ"א ס"י סגן ספ"ד: ט ט מ"י פ"א מהלכות י"ט הלכה טו סגן לאין פה טו"ט פ"א ס"י סגן ספ"ד: י י מ"י פ"א מהלכות י"ט הלכה טו סגן לאין פה טו"ט פ"א ס"י סגן ספ"ד:

רבינו חננאל
אתחיל בסבת ביצה בעיורי גזול העיצה. ביצה שנולדה ביום טוב, בית שמאי אומרים תאכל, ובית הלל אומרים לא תאכל. אוכלא דאפרת (נחמן). פירוש כגון אוכל שמוכר אבר סאבר. מוקצה. [פירין כל דבר שישנו מוכן נקרא מוקצה. גולד, פירוש כל דבר שלא היה מתחילין וקצעה היום נקרא גולד. אוקפא רב נחמן לטמני' בתרנגולת העומרת לגרל ביצים. ובי"ט כו' שמעון דלית ליה מוקצה, ובי"ט כו' יהודה דאית ליה מוקצה. ואקשינן ומי אמר רב נחמן בי"ט כו' שמעון ובי"ט כו' יהודה, והא איפסא שמעון ליה דתנן בפרק נוטל ארס את בנו, ב"ה אומרים מגבירין מעל השלחן עצמות וקליפין ובש"א מסלק את הטבלא כו'. נ"א: ומגערין ואמר רב נחמן אנו אין לנו אלא בית שמאי כו' יהודה ובית הלל כו' שמעון תנא כו' שמעון דתנן בשבת דסתם לן אולין, בשבת דסתם לן תנא כו' שמעון דלית ליה מוקצה, וק"ל כו"היה דהילכתא כסמא נ"א: דה"א סתמא, אוקפאג לבית כו"היה, משום דק"ל דהילכתא כסמא (משנה), כי הו"י דלא קשי' הילכתא אהילכתא.

דמי דהאי נולד דהכא הוי נולד טפי שמתחילה לא היה בעולם אבל התם הכלי היה בעולם רק מה: וסם) מיהא בעיצה מיכלע גליעי ופריך כל שכן דהוי נולד ואסור ומאי פריך ולמאן הו"ה כו' שמעון מודה דהאי נולד אסור: **מגביריהו** מע"ה השלחן עצמות וקליפין, פ"ה אע"ג דאין ראויין לא למאכל אדם ולא למאכל בהמה ולא נהירא דהא איכא בקיפא ושער של אפונין ושער של עדשים מפני שהן ראויין למאכל בהמה לכך נ"ל שהם ראויים למאכל בהמה כגון עצמות רכים וקליפין תפוחים ובית הלל סברי כיון דלא חזי למאכל אדם לאס: **ובית הלל** אומרים מסלק את הטבלא ומגערין דהא לא שחט האילן והניחם שם מדעתו ויש לומר דלפירוש רבני תם ניחא דפירש במסכת שבת דלא הוי נקים לדבר האסור אלא כשדעתו להניחם שם כל היום אי נמי כיון דהוה שם אוכלין הוה ליה נקים לדבר האסור ולדברי המותר ושרי כדמוכה פרק נוטל (שם דף קמג) ועוד דאין זה מניח ככוונה דהא אינו מושג היכן יעלו: **דתנן** מהמחכין את הדלועין לפני הבהמה ואת הנבלה לפני הכלבים ואת הנבלה כו' וקיימא [לן] הלכה כבית הלל: **אבל גבי יום טוב**, דאשכחן דקמס רבי יהודה דאע"ג דבדלועין לא הוי טעמא משום מוקצה כמו בגבלה משום דכשנייה שייך לאון מהמחכין:

גבי

ליון הש"ס
בת"י ובה"א לא ירחיבם. עין גרין פרק י"ט דשבת דף טז:

לעני רש"י
פ"א, י"ה.

מוסף רש"י
שאר בכזית. לפניו כל ירסל וכל יחלל ויחלל ע"ה. מגבירין. כרים מעל השלחן עצמות. קשין שאין ראויין לנבל. וקליפין. על גמדות דלית להו לבי"ט מוקצה, ובית הלל אומרים מסלק את הטבלא. שם מותר כל עליה, אבל לא יעטלו הקליפין, כו"ה. כו"ה יהודה. ושבת קמ"ג. א"נ אין לנו אנו מוסקין על משנתו כמות שיהא שיהא, אלא מהלכות שבתה ובי"ט כו' יהודה כו' ויחלל. את הדלועין. השלחן ומימי סממן לאו למאכל בהמה קיימי אלא ללשם ענין וי"ל דאמרין מוקפין הן לבהמה דתמלל אדם הן ושם קוד"ה ואת הנבלה. שהנבלה היום וכן השמשת היתה עומת ללשם האפי"ה מהמחכין וס"ה קוד"ה.